

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ДОСТАВКОЮ ШВИДКОПСУВНИХ ВАНТАЖІВ

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, melnichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Богомолова Н.І., доктор економічних наук, Державний університет інфраструктури та технологій, Київ, Україна, bogomolovan@ukr.net, orcid.org/0000-0001-5376-2437

ECONOMIC BASICS OF PERISHABLE CARGO DELIVERY MANAGEMENT

Melnychenko O.I., Candidate of Science in Engineering, National Transport University, Kyiv, Ukraine, melnichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Bohomolova N.I. Doctor of Sciences in Economic, State University of Infrastructure and Technology, Kyiv, Ukraine, bogomolovan@ukr.net, orcid.org/0000-0001-5376-2437

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ ДОСТАВКОЙ СКОРОПОРТЯЩИХСЯ ГРУЗОВ

Мельниченко А.И., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, melnichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Богомолова Н.И., доктор экономических наук, Государственный университет инфраструктуры и технологий, Киев, Украина, bogomolovan@ukr.net, orcid.org/0000-0001-5376-2437

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Вчасне та якісне задоволення потреб клієнтури щодо доставки продукції є основою ефективного функціонування транспортних підприємств на ринку. Нагальне питання збереження виробничого потенціалу перевізників, адаптації їх діяльності до зміни умов ринкового середовища, пошуку раціональних умов організації взаємодії всіх учасників процесу доставки ґрунтується на розвитку системи управління ланцюгами постачань. Для швидкопсувної продукції, транспортування якої пов'язано з необхідністю забезпечення цілого комплексу організаційно-технологічних умов, управління ланцюгами постачань набуває особливого значення. Водночас, економічні засади управління ланцюгами постачань та оцінка ефективності управління доставкою відносяться до складних завдань прикладної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням проблематики розвитку управління процесами доставки вантажів, в тому числі швидкопсувної продукції, займалися вчені та спеціалісти, зокрема, серед публікацій слід виділити результати, представлені в працях таких авторів, як Н.А. Бочарова, Т.А. Воркут, О.І. Платонов, Є.М. Сич, В.В. Чорний, Н.І. Чухрай та ін. [1-7]. Автори концентрують свою увагу на важливій ролі та загальноекономічному значенні логістичного супроводження процесу доставки вантажів як важливої передумови підвищення ефективності транспортно-економічних процесів, методичних засадах вдосконалення процесів управління постачанням, проблемах державного регулювання перевезень, ефективності окремих напрямів розвитку економічної взаємодії учасників доставки, тощо. Між тим, наявна недостатність врахування особливостей фінансово-економічних аспектів управління ланцюгами постачань в частині доходів, витрат, прибутку, особливостей фінансування, інвестиційного розвитку даної сфери. Такі особливості сформують теоретичний базис для поліпшення системи управління доставкою та її ефективністю.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Аналіз теорії та практики функціонування підприємств транспортного сектору свідчить про значну увагу до проблем логістичного забезпечення доставки вантажів, розробки механізму ефективної взаємодії різних учасників. Водночас, економічні засади, на відміну від організаційно-технологічних аспектів управління взаємодією учасників, є недостатньо дослідженими. Врахування особливостей управління постачанням швидкопсувної продукції в межах цілісного організаційно-економічного механізму зумовило постановку мети даного дослідження.

Формулювання мети статті. Метою статті є дослідження економічних засад управління процесами доставки швидкопсувної продукції транспортними підприємствами.

Висвітлення основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних наукових результатів. Перевезення швидкопсувної продукції вимагають підвищеної уваги, – до збереження якості вантажу, що досягається ретельною підготовкою його до транспортування, чітким виконанням чисельних вимог до навантаження, розміщення, пакування, термінів доставки, тощо. Все це ставить підвищені вимоги до процесу організації перевезень, зокрема в частині узгодженості та координації дій учасників, вимагає дотримання стандартів, якісного планування як процесу, так і результату доставки. Така узгодженість може бути досягнута шляхом логістичного забезпечення процесу транспортування, зокрема, управлінням ланцюгами постачань, і базується на єдиній системі, що охоплює процес перевезення продукції та всі операції, що його супроводжують.

Якщо для більшості вантажів прискорена доставка та якісне логістичне забезпечення є вельмибажаною, але не вкрай необхідною умовою, то для швидкопсувної продукції є нагальна потреба в забезпеченні швидкої доставки точно в строк при повному наданні супровідних послуг щодо оптимальних температурно-вологісних та інших умов транспортування. Недотримання таких умов чи/та порушення термінів доставки може вплинути на псування вантажу, його знецінення, а отже, збитки учасників доставки. Таким чином, доставка швидкопсувної продукції все більше вимагає економічної взаємодії учасників, їх спільних дій на користь кінцевого результату.

В цілому, якщо під «доставкою» розуміють комплекс операцій, що виконується під час представлення швидкопсувної продукції для перевезення (включаючи підготовку вантажу) до отримання її споживачем при збереженні умов транспортування та зберігання, то «управління доставкою» представляє собою цілеспрямовану діяльність з її планування, організації, аналізу здійснення, регулювання, в тому числі ситуативного, що в цілому забезпечує її оптимальну реалізацію, задовольняє потреби учасників.

Управління доставкою спрямоване також на створення таких умов функціонування суб'єктів доставки, за яких відбудеться зростання обсягів доставки, супровідних послуг, продуктивності праці, ін. В свою чергу, поняття «ланцюга постачань» є більш об'ємним, і окрім безпосередньо доставки, охоплює постачальників ресурсів, виробництво, посередників, складські компанії, тощо. Водночас, управління доставкою та управління ланцюгами постачань мають спиратися на спільні організаційно-економічні підходи, що гарантуватиме єдність та цілеспрямованість розвитку виробничого потенціалу виробництва, транспортування та споживання продукції.

Управління доставкою та ланцюгами постачань швидкопсувної продукції слід здійснювати шляхом планування діяльності суб'єктів з врахуванням вимог системного і процесного підходів, а також комплексним вивченням факторів детермінованого та стохастичного характеру, що впливають на виробничо-економічні процеси й зв'язки між ними. Означені фактори розподіляються на чинники внутрішнього та зовнішнього впливу, що визначає можливість керування ними, або потребу адаптації до них. Зовнішні фактори охоплюють економічну політику країни, пріоритетність в розвитку галузей економіки, митне і частково тарифне регулювання, розвиток матеріально-технічного постачання, ін. Внутрішні (керовані) фактори формують внутрішній економічний механізм системи постачання та базуються на обґрунтованих управлінських рішеннях, організації виробництва та праці, мотиваційних важелях, обраних напрямках екстенсивного чи інтенсивного розвитку, тощо.

Якщо фактори впливають на всі процеси доставки швидкопсувної продукції, створюючи відповідні передумови та умови управління її ефективністю, то тенденції розвитку транспортно-логістичних підприємств з урахуванням специфіки перевезень швидкопсувної продукції, ґрунтуються на вимогах забезпечення режимності перевезень, постійної орієнтації на зростаючі потреби споживача, комплексність перевізного процесу у відповідності зі стандартами міжнародного співробітництва та партнерства. Такі вимоги можна систематизувати у вигляді організаційно-економічних принципів, які доцільно покласти в основу ефективної системи управління ланцюгами постачань швидкопсувної продукції, зокрема, головними з них є: системність, інноваційність, координація, збалансованість та ефективність.

Системність. У побудові та функціонуванні певних схем доставки швидкопсувних вантажів знаходиться принцип, який проявляється в інтеграції та чіткій взаємодії (взаємообумовленості, в окремих випадках, підпорядкованості) всіх елементів логістичного ланцюга. Управління ланцюгами постачань базується на достатній тісноті зв'язку між окремими елементами системи, відповідності елементів один одному, наявності спільної мети функціонування (більш повному та вчасному задоволенні потреб у перевезеннях швидкопсувної продукції), а також відповідності елементів такій меті як концептуально, так і ресурсно.

Системність задовольняється побудовою і підтримкою системи якості доставки, в якій важливою є як «якість входу» (якість всіх видів вхідних виробничих ресурсів, а також підготовка вантажу), так і якість процесу (використання сучасних технологій, надійність технічних підсистем, температурно-вологісних режимів, забезпечення термінів доставки, інших умов). Внаслідок такої системи якості доставки забезпечуватиметься відповідність очікувань клієнтів кінцевому результату, – вчасності доставки, збереженості характеристик вантажу, комплексності послуг, відповідності тарифів, наявності ефективного зворотнього зв'язку, тощо.

Інноваційність. Сучасні тенденції в сфері організації, економіки, техніки та технології управління ланцюгами постачань є невід'ємною складовою надання якісних послуг з доставки швидкопсувної продукції та забезпечення конкурентоспроможності на ринку. Інновації дозволяють максимально наблизити транспортування до міжнародних стандартів якості, автоматизувати складові транспортного процесу, мінімізувати втрати часу на всіх ланках ланцюга постачань. Інноваційність як процесів, так і ресурсів (рухомого складу, кваліфікованих спеціалістів, інформаційних систем) пов'язана з процесами пошуку та розміщення інвестицій, визначенням пріоритетності їх напрямів (в умовах обмеженості фінансових ресурсів), пошуку прийнятних джерел, а отже, має ґрунтуватися на дослідженнях інвестиційної привабливості об'єктів, фінансовому плануванні грошових потоків, дослідженні зміни вартості економічних об'єктів.

Координація – тільки чітка взаємоузгодженість всіх елементів системи доставки забезпечить мінімізацію втрат часу та сприятиме отриманню синергетичного ефекту взаємодії учасників. Крім того, координація реалізується на базі стандартизації послуг та робіт і має відбуватися як в техніко-технологічних, так і в організаційно-економічних підсистемах.

Наявність центру координації та інтеграційна політика на підприємствах дозволять вирішити питання погодженості умов, тарифів, спільної системи науково-технічної, технологічної інформації учасників доставки; водночас, координація базується на стандартизації процедур, уніфікації прийомів, методів, інших інструментів, наближенні технічних, екологічних, економіко-управлінських стандартів до міжнародної практики логістичного забезпечення.

Збалансованість. Врахування потреб і знаходження балансу економічних інтересів, обов'язків, прав і відповідальності учасників (певних ланок управління) може стати рушійною силою розвитку сукупного виробничо-економічного потенціалу. В першу чергу, йде мова про взаємодію учасників та збалансування економічних інтересів клієнтів, підприємств-перевізників та держави (їх представників). Такі інтереси збалансовуються шляхом нормативно-правового регулювання, обґрунтованої гнучкої тарифної політики на перевезення та логістичне супроводження. Водночас, побудова тарифів має не просто покривати затрати на послуги, а й містити інвестиційну складову, що опосередковано позитивно вплине на всіх учасників.

Ефективність. Підвищення ефективності суб'єктів ланцюгів постачань є базисом їх подальшого організаційно-економічного розвитку та взаємодії на тривалій стабільній основі. Ефективність забезпечується оптимальним використанням ресурсів і більш повною реалізацією сукупного виробничого потенціалу; останнє не можливе без адаптації системи до змін зовнішнього середовища, а, отже, вимагає формування резервів певних видів ресурсів для забезпечення коливаний попиту. Зменшення витрат має відбуватися за рахунок оптимізації логістичного циклу доставки, використання системи контролінгу витрат, посилення зв'язку між складовими системи управління, забезпечення їх відповідності один одному.

Мінімізація загальносистемних втрат в ланцюгах постачань потребує врахування зміни транзакційних витрат, зокрема, витрат економічної взаємодії. Транзакційні витрати пов'язані також з неузгодженістю нормативно-законодавчих актів, неможливістю доставки в режимі «єдиного вікна», непередбаченими діями стейкхолдерів, неефективним (іноді надмірним) контролем, тривалим переговорним процесом, тощо. Мінімізація транзакційних витрат може бути досягнута шляхом організації мультимодальних перевезень за участі єдиного оператора доставки швидкопсувної продукції (відповідального за всі ланки ланцюга доставки).

Окреслені організаційно-економічні принципи на практиці впроваджуються за рахунок механізму управління доставкою – системи, що охоплює об'єкт і суб'єкт управління, спрямовує всі дії та процеси техніко-технологічного та організаційно-економічного характеру на досягнення поставленої мети.

Механізм управління доставкою швидкопсувної продукції представляє собою систему елементів (технічних, технологічних, організаційних, управлінських, фінансових) та їх взаємозв'язків, форм і методів реалізації впливу на фактори ефективності процесу транспортування та супровідних послуг. Результативність механізму досягається синергетичним впливом його

складових, дією важелів та інструментів організаційно-економічного регулювання. Узгодженість елементів механізму управління ланцюгами постачання сприяє збалансуванню економічних інтересів й зусиль суб'єктів доставки.

В цілому, узагальнюючи, слід зазначити, що більш високим стандартам організації процесу доставки швидкокопсувної продукції сприятиме гармонізація законодавства України та міжнародного правового поля у контексті впровадження стандартів якості. Подальша реалізація концепції «єдиного вікна», спрощення процедур контролю, проходження інформації при одночасному посиленні уваги до економічної безпеки всіх учасників доставки, дослідження ризиків втрат часу та інших видів ресурсів, формування спільного інформаційно-аналітичного простору, розвиток партнерства на вітчизняному та міжнародному рівні, – позитивно вплинуть на удосконалення управління постачаннями.

Потребують врахування такі засади підвищення ефективності процесу управління доставкою швидкокопсувної продукції як: розвиток співпраці та партнерства учасників доставки (партнерсько-конкурентні відносини); удосконалення спеціалізованої підготовки транспортними закладами освіти та післядипломної освіти фахівців з управління ланцюгами постачань; дослідження ринку та диверсифікація транспортних і супровідних послуг; спрощення процедур у відповідності з ефективною міжнародною практикою та стандартами якості; обґрунтований аутсорсинг окремих операцій; посилення страхового захисту, здебільшого, в частині страхування відповідальності.

Зазначене спирається на нагальну потребу перегляду політики держави в частині підтримки економічної взаємодії суб'єктів та забезпечення організаційно-правових основ функціонування та розвитку підприємств різних видів транспорту з метою їх більш повної інтеграції в процеси переміщення вантажів ланцюгами постачань, в тому числі це стосується встановлення чітких вимог і процедур щодо захисту інвестора, встановлення статусу та обов'язків оператора змішаних перевезень, надання можливості застосування більш гнучкого ціноутворення на транспорті послуги (зокрема в сфері залізничного транспорту), державної підтримки в питаннях фінансування інфраструктурних проектів, ін.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальшої роботи у даному напрямку. Дослідження особливостей управління доставкою швидкокопсувної продукції підтверджує необхідність регулювання такого процесу на засадах логістики, зокрема, концепції управління ланцюгами постачань. Забезпечення системності, інноваційності, посилення рівня координацію та збалансованості при орієнтації на загальну ефективність сприятиме зростанню обсягів та якості таких перевезень.

Формування ефективного механізму управління постачаннями швидкокопсувної продукції посилить цілеспрямованість дій різних учасників з метою збалансування їх економічних інтересів та оптимізації фінансово-економічних наслідків їх взаємодії. В цілому такий механізм сприятиме упорядкуванню діяльності учасників та підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку транспортно-логістичних послуг, а отже, ефективності функціонування. При цьому, подальших наукових досліджень потребують умови реалізації такого механізму для підприємств різних видів транспорту з урахуванням їх технологічної та економічної взаємодії.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Афанасьєв, К.М. Модель оптимізації системи управління ланцюгами постачань / К.М. Афанасьєв // Інфраструктура ринку. 2017. -№ 6. С.- 250-253.
2. Бочарова Н. А. Удосконалення структури механізму формування ланцюга постачань / Н. А. Бочарова // Економіка транспортного комплексу. 6 2019. 6 Вип. 33. 6 С. 45-59.
3. Воркут, Т.А. Управління постачаннями швидкокопсувних продуктів в системах ланцюгів постачань / Т.А. Воркут, Т.Ю. Сопочько // Вісник НТУ. – Серія «Економічні науки». – Вип. 2 (41). – С. 32-39.
4. Окландер, М.А. Логістична система підприємства: Монографія / М.А. Окландер. – Одеса: Астропринт, 2004. – 312 с.
5. Сич, Є.М. Економіка розвитку залізничного холодотранспорту / Є. Сич, Н. Богомолва. – К.: Аспект-Поліграф, 2003. – 223 с.
6. Чорний, В.В. Принципи економічної безпеки підприємств у мультимодальних перевезеннях вантажів / В. В. Чорний, О. І. Платонов // Економічний часопис – XXI: Науковий журнал. – 2015. – №7–8 (1). – С. 50-53.
7. Чухрай, Н. І. Формування ланцюга поставок: питання теорії і практики: монографія / Н. І. Чухрай, О. Б. Гірна. – Львів: Інтелект-Захід, 2007. – 232 с.

REFERENCES

1. Afanasyev K. M. Model optymizatsiyi systemy upravlinnya lantsyuhamy postachan [The model of optimization of supply chain management system]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 6, 2017, pp. 250–253.
2. Bocharova N. A. Udoskonalennia struktury mekhanizmu formuvannia lantsiuha postachan [Improving the structure of the supply chain formation mechanism.] *Ekonomika transportnoho kompleksu*, issue 33, 2019, pp. 45-59.
3. Vorkut T.A., Sopotsko O.Y. Upravlinnia postachanyamu schvudkopsyvnykh produktiv v sistemah lanygiv postachan [Supply management of perishable products in systems of supply chains.] *Visnuk NTU – Visnuk NTU, Series «Economy science»*, issue 2 (41), 2018, pp. 32-39.
4. Oklander M.A. (2004) *Logistichna sistema pidpriemstva* [Logistics system of the enterprise], monograph, Odessa, Astroprint, 312 p. [in Ukrainian].
5. Chorny V.V., Platonov O.I. Pryntsypy ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv u multymodalnykh perevezenniakh vantazhiv [Principles of economic security of enterprises in multimodal cargo transportation] *Ekonomichni Chasopys – KhKhI Naukovyi Zhurnal*, issue №7–8 (1), 2015, pp. 50-53.
6. Sych Y.M. (2003) *Ekonomika Rozvytku Zaliznychnoho Kholodotransportu* [Economy of development of rail cold transport]. Kyiv, Aspekt Polihraf, 223 p. [in Ukrainian].
7. Chukhray N.I. Hirna O. B. (2007) *Formuvannja lancjuga postavok: pitannja teorii i praktiki* [Formation of supply chain: questions of theory and practice], monograph, Lviv, Intellect-West, 232 p. [in Ukrainian].

РЕФЕРАТ

Мельниченко О.І. Економічні засади управління доставкою швидкопсувних вантажів / О.І. Мельниченко, Н.І. Богомолова, О.І. Мельниченко // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2020. – Вип. 2 (47).

У статті охарактеризовано основні проблеми управління поставками швидкопсувної продукції, окреслено економічні аспекти розвитку логістичних технологій. Запропоновано засади підвищення ефективності системи управління доставкою швидкопсувних вантажів.

Об'єкт дослідження – управління ланцюгами постачань швидкопсувної продукції.

Мета дослідження – систематизація економічних засад управління процесами доставки швидкопсувної продукції та розробка пропозицій з підвищення його ефективності.

Методи дослідження – системного узагальнення, порівнянь, класифікаційно-аналітичний.

Перевезення швидкопсувної продукції вимагають підвищеної уваги, – до збереження якості вантажу, що досягається ретельною підготовкою до транспортування, чіткого виконанням чисельних вимог до навантаження, розміщення, пакування, термінів доставки тощо. Все це ставить підвищені вимоги до процесу організації перевезень, зокрема в частині узгодженості та координації дій учасників, вимагає дотримання стандартів, якісного планування як процесу, так і результату доставки.

На основі аналізу основних тенденцій розвитку системи управління ланцюгами постачань швидкопсувної продукції обґрунтовано та охарактеризовано сутність та особливості прояву основних принципів процесу управління доставкою. Серед таких принципів виділяються: системність, інноваційність, координація, збалансованість та ефективність. Зазначені принципи реалізуються в техніко-технологічній та організаційно-економічній складових системи управління.

Розкрито сутність економічного механізму управління доставкою швидкопсувних вантажів. Результативність механізму досягається синергетичним впливом його складових, дією важелів та інструментів організаційно-економічного регулювання. Узгодженість елементів механізму управління ланцюгами постачання сприяє збалансуванню економічних інтересів й зусиль суб'єктів доставки.

Результати статті можуть бути використані транспортно-логістичними підприємствами при формуванні засад удосконалення постачань швидкопсувної та інших видів продукції.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ТРАНСПОРТ; ПІДПРИЄМСТВО; ШВИДКОПСУВНІ ВАНТАЖІ; ЛОГІСТИКА; ПОСТАЧАННЯ; УПРАВЛІННЯ; ЕФЕКТИВНІСТЬ

ABSTRACT

Melnychenko O.I., Bohomolova N.I. Economic basics of perishable cargo delivery management. *Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection.* – Kyiv: National Transport University, 2020. – Issue 2 (47).

The article explores the main problems of managing the perishable cargo delivery, identifies the economic aspects of the development of logistics technologies. The foundations of increasing the efficiency of the perishable products delivery control system are proposed.

Object of the study – supply chain management of perishable products.

Purpose of the study – the systematization of processes of economic management framework of perishable cargo delivery and the development of proposals to improve its efficiency.

Methods of the study – system generalization, method of comparisons, classification and analytical.

Transportation of perishable products requires increased attention to maintaining the quality of the cargo. This is achieved by thorough preparation for transportation, strict compliance with numerous requirements for load, placement, packaging, delivery time, etc. All this places high demands on the process of organizing transportation, in terms of coherence and coordination of participants' actions, requires compliance with standards, quality planning of both the process and the delivery result.

Based on the analysis of the main trends in the development of supply chain management system of perishable products, the essence and features of the basic principles manifestation of the delivery management process are substantiated and characterized. Among these principles stand out: consistency, innovation, coordination, balance and efficiency. These principles are implemented in the technical, technological and organizational and economic components of the management system.

The essence of the economic mechanism for managing the perishable goods delivery is revealed. The effectiveness of the mechanism is achieved by the synergistic effect of its components, the action of levers and instruments of organizational and economic regulation. The consistency of the elements of the supply chain management mechanism helps to balance the economic interests and efforts of delivery entities.

The results of the article can be used by transport and logistics enterprises to form the basis for improving the delivery of perishable and other types of products.

KEYWORDS: TRANSPORT; ENTERPRISES; PERISHABLE CARGO; LOGISTICS; DELIVERY; MANAGEMENT; EFFICIENCY.

РЕФЕРАТ

Melnychenko O.I. Экономические основы управления доставкой скоропортящихся грузов / O.I. Melnychenko, Н.И. Богомолова, А. И. Мельниченко // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2020. – Вып. 2 (47).

В статье охарактеризованы основные проблемы управления поставками скоропортящейся продукции, определены экономические аспекты развития логистических технологий. Выделены направления повышения эффективности системы управления доставкой скоропортящихся грузов.

Объект исследования – управление цепями поставок скоропортящейся продукции.

Цель исследования – систематизация экономических основ управления процессами доставки скоропортящейся продукции и разработка предложений по повышению его эффективности.

Методы исследования – системное обобщение, сравнение, классификационно-аналитический метод.

Перевозки скоропортящейся продукции требуют повышенного внимания, – к сохранению качества груза, что достигается тщательной подготовкой к транспортировке, четкого выполнением многочисленных требований к погрузке, размещению, упаковке, срокам доставки и т. п. Все это предъявляет повышенные требования к процессу организации перевозок, особенно в плане согласованности и координации действий участников, требует соблюдения стандартов, качественного планирования, как процесса, так и результата доставки.

На основе анализа основных тенденций развития системы управления цепями поставок скоропортящейся продукции обосновано и раскрыта сущность и особенности проявления основных принципов процесса управления доставкой. Среди таких принципов выделяются: системность, инновационность, координация, сбалансированность и эффективность. Указанные принципы реализуются в технико-технологической и организационно-экономической составляющих системы управления.

Раскрыта сущность экономического механизма управления доставкой скоропортящихся грузов. Результативность механизма достигается синергетическим воздействием его составляющих, действием рычагов и инструментов организационно-экономического регулирования.

Согласованность элементов механизма управления цепочками поставок способствует сбалансированию экономических интересов и действий субъектов доставки.

Результаты статьи могут быть использованы транспортно-логистическими предприятиями при формировании основ совершенствования поставок скоропортящейся и других видов продукции.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ТРАНСПОРТ, ПРЕДПРИЯТИЕ; СКОРОПОРТЯЩИХСЯ ГРУЗЫ; ЛОГИСТИКА; ПОСТАВКИ; УПРАВЛЕНИЕ; ЭФФЕКТИВНОСТЬ

АВТОРИ:

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, професор, Національного транспортного університету, Вчений секретар, e-mail: melnichenko@ntu.edu.ua, тел. +38 (044) 280-01-49, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1, Київ, 01010, Україна, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Богомолова Н.І., доктор економічних наук, професор, Державний університет інфраструктури та технологій, завідувач кафедри фінансів і кредиту, e-mail: bogomolovan@ukr.net, Україна, 03049, м. Київ, вул. І. Огієнка, 19, к. 904а, orcid.org/0000-0001-5376-2437

AUTHOR:

Melnychenko O.I., Candidate of Science in Engineering, Professor, Scientific Secretary of National Transport University, e-mail: melnichenko@ntu.edu.ua, tel. + 38 (044) 280-01-49, M. Omelianovycha-Pavlenka Str., 1, Kyiv, 01010, Ukraine, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Bohomolova N.I., Doctor of sciences in economic, Professor, State University of Infrastructure and Technology, Head of Department of Finance and Credit, e-mail: bogomolovan@ukr.net, Ukraine, 03049, Kyiv, I. Ohiiienka street. 19, of. 904a, orcid.org/0000-0001-5376-2437

АВТОРЫ:

Мельниченко А.И., кандидат технических наук, профессор, ученый секретарь Национального транспортного университета, e-mail: melnichenko@ntu.edu.ua, тел. +38 (044) 280-01-49, ул. М. Омеляновича-Павленко, 1, Киев, 01010, Украина, orcid.org/0000-0001-9694-9824

Богомолова Н.И., доктор экономических наук, профессор, Государственный университет инфраструктуры и технологий, заведующая кафедрой финансов и кредита, e-mail: bogomolovan@ukr.net, Украина, 03049, г. Киев, ул. И. Огиенка, 19, к. 904а, orcid.org/0000-0001-5376-2437.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Яновська В.П., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування Державного університету інфраструктури та технологій, Київ, Україна.

Гурнак В.М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри транспортного права і логістики Національного транспортного університету.

REVIEWER:

Yanovska V.P., Dr., Professor, State University of Infrastructure and Technology, Professor, a.i. Head of Economy, Marketing and Business Administration Department, Kyiv, Ukraine.

Hurnak V.M. Dr., Professor, National Transport University, Professor of Transport Law and Logistics Department, Kyiv, Ukraine.